

Základy zodpovedného správania sa v prírode

V dnešnej dobe, čím ďalej tým viac narastá záujem o turistiku a pobyt v prírode a čoraz viac ľudí v nej trávi svoj voľný čas a preto je naozaj dôležité minimalizovať naše dopady na prírodu. Pokiaľ sa k nej nebudeme správať zodpovedne onedlho pocítíme dopad tohto zvýšeného záujmu a chýb, ktorých sa vedome či nevedome dopúšťame a ktoré majú negatívny vplyv nielen na prírodu, ale v konečnom dôsledku aj na naše zdravie.

Jedným zo zásadných problémov dlhšieho pobytu v prírode nie je len plastový odpad, ale aj ten ľudský v podobe výkalov a s tým spojeným znečisťovaním okolia toaletným papierom a vreckovkami.

Tieto nevábne kôpky spolu s toaletným papierom lemujú naše turistické trasy, nájdete ich v blízkosti odpočívadiel, útulní a všade tam kde sa zdržujú a zastavujú turisti.

Päť najdôležitejších zásad nakladania s odpadmi v prírode:

- 1) Čo si do prírody vezmeme, to by sme si mali z nej aj odniešť. Nielen obaly z jedla a nápojov, ale aj servítky či toaletný papier.
Preto všetok svoj odpad si stále zoberte so sebou do batoha späť do civilizácie, kde je potrebné ho vyhodiť do na to určených košov. Vždy pokiaľ je to len možné tak odpad separujte, ako napríklad plasty alebo sklo. Plasty sa v prírode nerozložia, rozložia sa na mikroplasty, ktoré sa dostávajú znova do obehu (napríklad do podzemnej vody). Mikroplasty sa nerozkladajú!
- 2) Medzi odpad, ktorý vôbec nepatrí do prírody, keď sa bavíme o osobnej hygiene patria hygienické vložky, tampóny a vlhčené utierky. Dámy, použité vložky, tampóny a utierky zabaľte do zip-lock sáčku a zoberte so sebou.
- 3) Obmedzte v prírode používanie toaletného papiera a keď ho aj použijete, zakopte ho do jamky spolu s výkalmi alebo ho vezmite so sebou v zip-lock sáčku. Používajte vždy len čistý toaletný papier bez chemických prísad a zásadne sa vyhýbajte vlhčeným obrúskom, ktoré obsahujú plasty a v prírode sa nerozkladajú.
Alternatívou je využitie "prírodného toaletného papiera" ako sú napríklad lopúchy. Hlavne ženy používajú najviac toaletného papiera. Pre ženy odporúčame používať ekologickú náhradu toaletného papiera – outdoorovú utierku po močení napr. Kula Pee Cloth.
- 4) Na vykonanie veľkej potreby používajte latríny, ktoré sa nachádzajú pri útulniach alebo toalety na chatách. Väčšinou sa to dá zvládnuť a odložiť veľkú potrebu o niekoľko hodín pokiaľ dorazíte k takémuto objektu. Eko-latríny používajte podľa uvedených návodov a nezabudnite, že do latríny patrí len moč, stolica a toaletný papier.
- 5) Svoje výkaly vždy zakopávajú hlboko do zeme a nikdy ich nemiešajte s močom.
Na vykopanie jamky použite toaletnú lopatku (tzv. toaletku) napr. Deuce alebo akúkoľvek inú značku. Toaletka sa používa preto, lebo vykopanie jamky je jednoduchšie a účinnejšie (hlbšie) ako napríklad s konárom, alebo turistickou paličkou.

Pozor, nikdy nezakopávajú výkaly v blízkosti vodného zdroja, či už je to prameň alebo potok!

Prečo používať toaletku?

Pokiaľ sa chystáte do prírody na dlhší čas, toaletka by určite nemala chýbať vo vašom batohu. Používanie toaletky na zakopanie stolice po vykonaní potreby patrí k základom zodpovedného správania sa k prírode.

Naozaj nestačí iba zahrabať lístím, prikryť kameňom alebo schovať pod hromadu papiera. Nikto predsa nechce v lese nájsť nežiadúce kôpky ľudských výkalov a toaletného papiera hneď vedľa tábora či pozdĺž turistickej trasy. Navyše pach výkalov láka zver a môže dôjsť k nebezpečnému stretu, u nás najmä s medveďom.

Hlboké zakopávanie našich exkrementov by preto malo byť pravidlom pre každého, kto chce tráviť čas v prírode.

Ako vykonať veľkú potrebu v prírode?

Nájdite si kľudné miesto na vykonanie potreby, mimo turistického chodníka a v dostatočnej vzdialenosti od vodných zdrojov (odporúča sa minimálne 50m), aby nedochádzalo k ich kontaminácii. Vyberte miesto s vhodným povrchom, do ktorého sa vám bude dobre kopať. Ideálnym miestom sú napríklad lúky a čistinky v lese.

Pomocou toaletky odhrňte povrchový substrát na stranu a vykopte jamku hlbokú aspoň 15-20 cm. Po vykonaní potreby jamku starostlivo zahrabte a znovu nahrňte povrchový substrát tak, aby miesto nebolo poznať.

Toaletný papier sa vo vlhkej pôde rýchlo rozkladá a môžete ho zakopať spolu s exkrementom do jamky. Avšak v extrémne suchom podnebí ako je púšť sa aj toaletný papier rozkladá veľmi dlho a preto by ste ho mali namiesto zakopávania odniesť so sebou v zip-lock sáčku.

Osvojením si týchto jednoduchých základov v duchu filozofie "Nezanechaj žiadnu stopu" (v angličtine Leave No Trace) budeme mať našu prírodu krásne čistú nielen pre nás ale aj pre budúce generácie. Už teraz učme tomu aj naše deti.

**Viac informácií nájdete na stránke:
www.bezstopy.info**